

UT På VåRBETE

14.4.2023-14.1.2024

HAM

INLEDNING

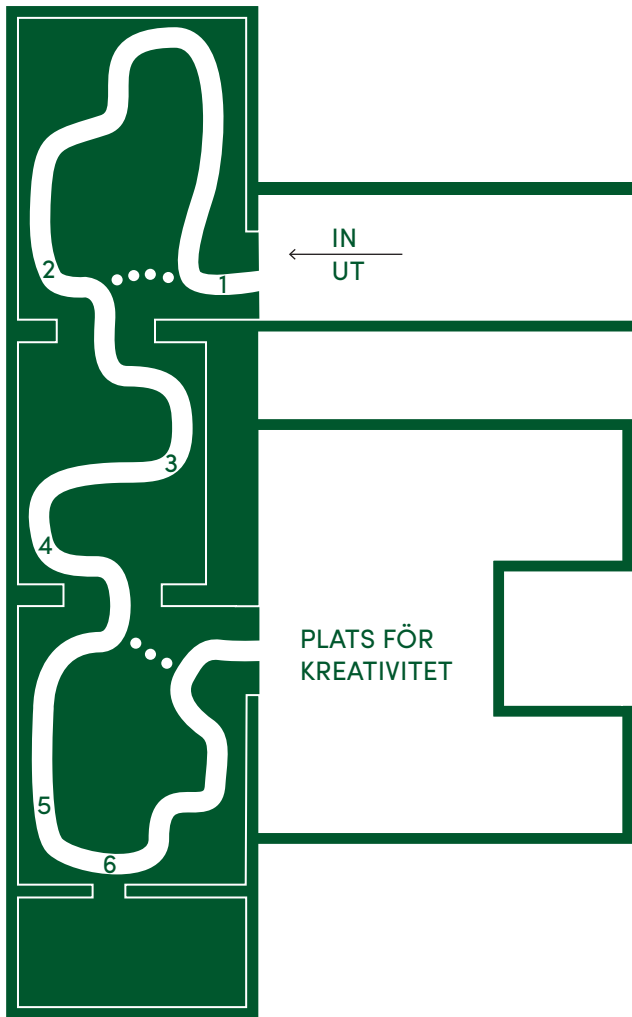
Ut på vårbeta är en konstutställning där man konsekvent beaktat utställningsgästerna i åldern 0–6 år och deras vårdnadshavare i planeringen. Vårt mål är att möjliggöra ett inspirerande, avkopplande och smidigt utställningsbesök tillsammans med små barn.

Konstnärerna på utställningen är kända för sitt naivistiska arbetssätt och de delar en brinnande passion för konsten.

Gemensamt för konstverken är 1970-talsestetiken och dess distinkta, böljande formspråk och kraftiga färger. Verken rör sig obehindrat mellan sagovärldar och vardagsverklighet: för åskådaren öppnas en möjlighet att titta in i såväl realistiska som fantiserade karaktärers liv.

Med några undantag kommer verken på utställningen från HAM:s Bäcksbacka-samlingar: helheten som Leonard och Katarina Bäcksbacka donerade år 1976 och som utgör kärnan för Helsingfors stads konstsamlingar samt Ingjald Bäcksbackas och Christina Bäcksbackas donationssamlingar från år 2018.

I dessa samlingar lever arvet efter familjen som bedrev galleriet Konstsalongen vidare, bandet mellan dem och nutiden samt deras konstnärliga linje som betonar färg och målar Konst.

I häftet finns konstnärs-
introduktioner och uppgifter.

LETA EFTER DESSA VERK I UTSTÄLLNINGEN:

- 1 - Veikko Hirvimäki:
Torg I (1972)
- 2 - Antti Vuori:
Ut på vårbeta (1975)
- 3 - Tuomas Mäntynen:
Mästarbyggare (1972)
Hårigt minne (1970)
- 4 - Alice Kaira:
Självporträtt (1972)
- 5 - Pirkko Lepistö:
Kvällstund (1975)
- 6 - Michael Schilkin:
Pan (Odaterad)

ANVISNINGAR FÖR UTSTÄLLNINGSBESÖKET

FÖR BEKVÄMLIGHETENS och renlighetens skull besöker vi utställningen utan skor. Lämna skorna på ställningarna avsedda för dem. Alternativt kan du ta på dig skoskydd.

TRIVS och ta dig tid. Du kan fritt vistas på utställningen och vila dig på bänkarna. Amning är tillåten i utställningen, men inte att äta av medhavd mat. Matsäcken kan du äta utanför muséet, i utrymmet bredvid kassorna.

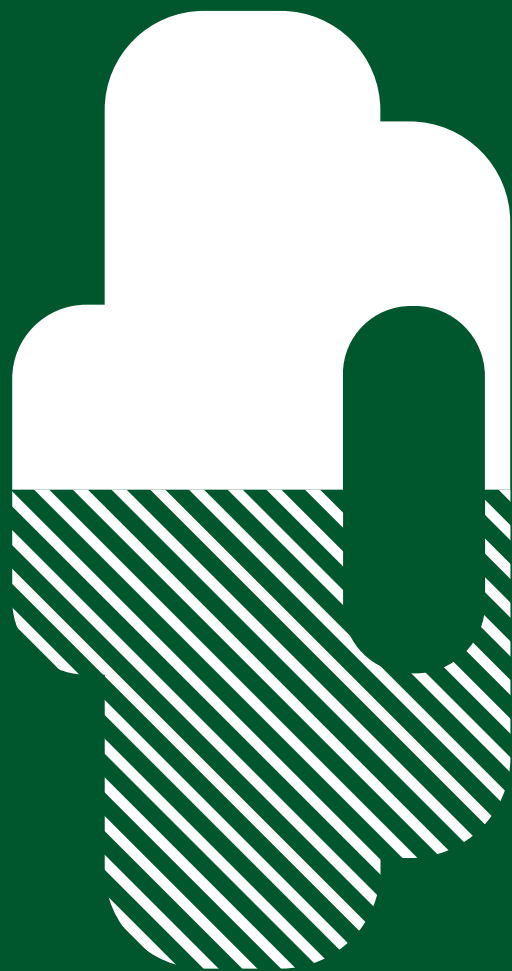
KONSTVERKEN tål inte beröring. De skyddas av glas eller vitrin, men undvik helt att röra vid konstverken eller ramarna.

DET ÄR TILLÅTET att krypa och att gå i utställningen. Man får sitta på golvet, men spring inte.

I DEN SISTA utställningssalen får besökarnas ge utlopp för sin egen kreativitet. Här finns färgpennor, skivor på väggarna som man får rita på och byggklossar. Rummet får användas fritt, med hänsyn till de andra besökarna.

NÄR NI SKA LÄMNA utställningen, gå tillbaka samma väg.

VI UPPMUNTRAR till att studera konstverken noga. Sök efter färger, figurer eller till exempel olika årstider. Använd din fantasi då du tittar på verken: tolka dem och hitta på egna berättelser.

KONSTNÄRER OCH UPPGIFTER

VEIKKO HIRVIMÄKI (1941-)

Veikko Hirvimäki, ursprungligen från mellersta Finland och numera bosatt i Schweiz, drogs till konstskapande redan i unga år. Den självlärd konstnären insöp modigt influenser från internationella konstströmningar och utvecklade sitt eget, kraftfulla uttryck. Vid ingången till 1980-talet fick måleriet ge vika för bildhuggeriet och idag är Hirvimäki känd bland annat för sina offentliga skulpturer.

Målningarna *Torg I* och *Torg II* (1972) som visas på utställningen placerar sig i gränslandet mellan verklighet och fantasi – den färggranna stämningen påminner om valborgsmässoafton och man kan urskilja både identifierbara och mer speciella gestalter. De tjocka färglagren och synliga penseldragen flätas in i varandra och skapar ett tredimensionellt intryck i bildens tvådimensionella perspektiv.

Den vandrande blicken VEIKKO HIRVIMÄKI: *TORG I*

Titta
på verket
och låt
blicken vandra
långsamt. Börja i
bildens vänstra hörn
och låt blicken vandra
långsamt till det högra
hörnet. Du kan också titta på
bilden uppifrån och ner eller
från det nedre hörnet tvärs över
till det övre hörnet.

Hurdana detaljer hamnar i ditt synfält?
Hurdana färger? Hittar du något i verket som
du inte såg vid den första anblicken?

Bild: HAM / Anna Taival

Veikko Hirvimäki: *Torg I* (1972)
olja och metall färg på duk

HAM Helsingfors konstmuseum, Ingjald Bäcksbackas och Christina Bäcksbackas samlingar

ANTTI VUORI (1935–2014)

Sonen till konstnär Ilmari Vuori och textil- och modedesigner Kerttu Johnsson levde sin barndom på det havsnära och landsbygdsliknande Drumsö, Helsingfors. Konstnärskarriären tillföll Vuori som ett familjeärv och undervattensmotiven kom från hans uppväxtmiljö.

Vuori studerade vid Finlands Konstakademiska skola och var medlem i konstnärgruppen Martianerna (Maaliskuulaiset) som företrädde informalism. Han litade på fantasins kraft i sin konst som innehöll surrealistiska toner. Händelserna i verken utspelar sig såväl på öppna gräsfält som i havens djup, och som skildrar sagoväsen och mytologiska motiv. Ur målningarnas sprakande färger strålar en egenartad, inre glöd.

Rita ett vårlandskap! ANTTI VUORI: *UT PÅ VÅRBETE*

I Antti Vuoris målningar finns ofta saker som man känner igen, men formerna kan vara förvrängda på ett spännande sätt och lustigt kombinerade med varandra.

Rita din egen version av landskapet i målningen *Ut på vårbeta* på tre sidor fram. Det kan till exempel vara ett ställe dit du vill åka på sommaren eller en favoritplats som gör dig lycklig. Du kan rita personer, gestalter, andra figurer eller ett självporträtt. Din bild kan också vara nonfigurativ och skildra färger och stämningar på din favoritplats.

Bild: HAM / Yehia Eweis

Antti Vuori: *Ut på vårbeta* (1975)
sekateknikka paperille

HAM Helsingfors konstmuseum, Leonard och Katarina Bäcksbäckas samling

TUOMAS MÄNTYENEN (1932-)

Tuomas Mäntynen har studerat konst vid såväl finländska som utländska skolor och haft omfattande utställningsverksamhet både i Finland och internationellt. Kymmene älv, som är konstnärens barndomslandskap, strömmar i många av hans verk.

De kraftfulla formerna och färgerna gör att Mäntynens realistiska motiv och landskap blir fantasifulla. Målningarna har en stark känsloladdning, ofta är det kväll eller natt med ett öde landskap i månljus. Mäntynen belönades med Pro Finlandia 1986.

Skriv ett brev! **TUOMAS MÄNTYENEN: MÄSTARBYGGARE och HÅRIGT MINNE**

På
utställningen har
målningarna *Mästarbyggare*
och *Hårigt minne* hängts bredvid
varandra, som ett par. Titta noga
på målningarna. Vilka kan personerna
vara? Är de bekanta, släktingar eller
älskande? Utforska bakgrunden bakom
personerna och fundera på vad sakerna
avslöjar om dem. Fundera på hurdant
brev personerna skulle skriva
till varandra.

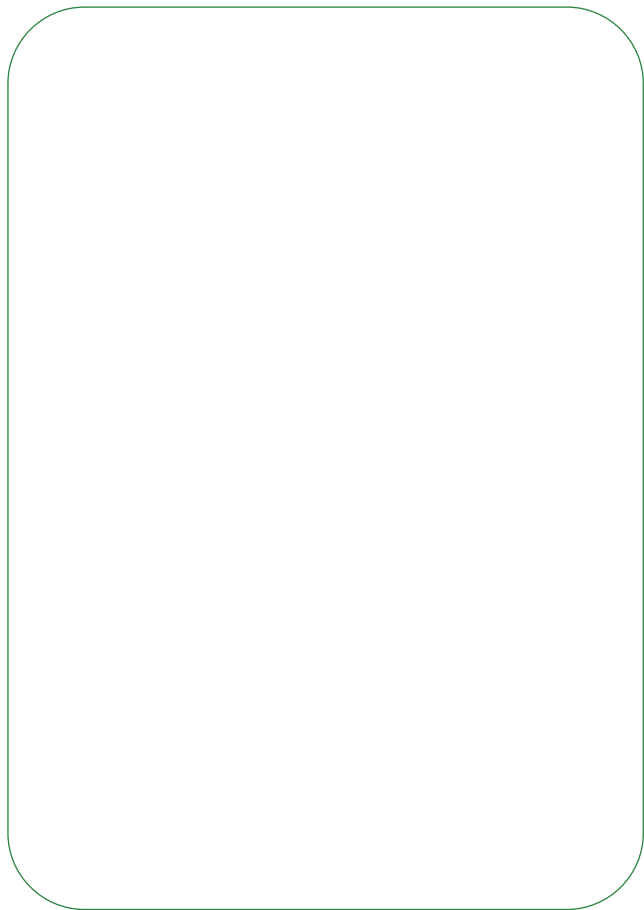
Skriv ett brev på nästa
uppslag.

Tuomas Mäntynen: *Mästerbyggare* (1972) och *Hårigt minne* (1970)
olja på trä

HAM Helsingfors konstmuseum, Ingjald Bäcksbackas och Christina Bäcksbackas samlingar

Rita ett vårlandskap!

Skriv ett brev!

A stylized letter template with a decorative outline. It features a large, rounded top section and a smaller, rounded bottom section. The word "Hej," is written in a green, italicized font at the top of the large section. Below it are four horizontal lines for writing. The word "Din," is written in a green, italicized font at the top of the smaller section. Below it are three horizontal lines for writing.

Hej,

Din,

Alice KAIRA (1913–2006)

Alice Kairas mest kända produktion är clownmålningarna som även har tolkats som självporträtt. I målningarna förenas ofta en naivistisk stil med en melankolisk stämning. Konstnären tecknade och målade sitt liv och sina upplevelser. Ensamheten som det oäkta barnet upplevde speglar sig i hennes verk rakt igenom hela produktionen. Hon studerade vid konstskolor i både hemlandet och utlandet.

Kairas tredje make var överläkare Johan Runeberg, till vars förfader verket *Självporträtt i J. L. Runebergs hem* (1971) hänvisar. Kaira har sagt att hon lägger till klarrött, livets symbol, i alla sina målningar. I *Självporträtt* (1972) sitter en gul fågel på konstnärens axel och i bakgrunden böljar ett öppet hav. Båda dessa är centrala motiv i Alice Kairas produktion.

Fågeln viskning ALICE KAIRA: SJÄLVPORTRÄTT

Alice Kairas
målningar utstrålar tyst
ömhet, sorg och melankoli.
Kaira upplevde en djup ensamhet
som barn. Hon har berättat att denna
ensamhet lämnade avtryck i allt hon
målade som vuxen. Gestalten i
målningen *Självporträtt* har ändå
en liten vän på sin axel. Vad tror
du att fågeln viskar i örat på
personen?

Vilka andra saker ser du på bilden
som kan vara tecken på att personen
inte längre är så ensam?

Bild: HAM / Yehia Eweis

Alice Kaira: *Självporträtt* (1972)
olja på duk

HAM, Helsingfors konstmuseum, Leonard och Katarina Bäcksbackas samling

PIRKKO LEPISTÖ (1922–2005)

Pirkko Lepistö studerade målarkonst först vid Centralskolan för konstflit och därefter vid Finlands konstakademis skola i Ateneum. Efter studierna tog bildandet av familj och skötseln av barnen upp all tid och stod i vägen för intensivt konstskapande ända till att konstnären i medelåldern började få erkännande för sitt arbete.

I gouachemålningarna som visas på utställningen kommer naturen in genom fönstren. Årstiderna och tiden på dygnet växlar, men den kvardröjande och lugna stämningen kvarstår. Modellerna är oftast personer ur konstnärens närmaste krets, de två döttrarna och konstnärens älskade husdjur, samt hemmets idylliska omgivningar i Björkby, Vanda. Lepistö tilldelades statens konstpris 1972 och beviljades konstnärs-pension 1982.

Stig på! PIRKKO LEPISTÖ: *KVÄLLSTUNDEN*

Föreställ dig att du kliver in i målningen Kvällsstunden. Vilket slags rum är det fråga om? Hurdan är stämningen i rummet? Vem bor i huset, i vems hem befinner du dig? Vad gör personerna? Hörs det ljud i rummet eller är det tyst?

Diskutera med ditt sällskap!

Bild: HAM / Yehia Eweis

Pirkko Lepistö: Kvällstund (1975)
olja på duk

HAM, Helsingfors konstmuseum, Leonard och Katarina Bäcksbackas samling

MICHAEL SCHILKIN (1900–1962)

Ryskfödde Michael Schilkin hamnade i revolutionens efterdyningar i Finland där han bland annat arbetade som dräng och sjöman. Schilkin studerade vid Centralskolan för konstflit och fick efter studierna, år 1935, ett jobb på Arabias konstavdelning där han gjorde sitt livsverk.

Schilkin är känd både för massiva offentliga reliefer och för miniatyrskulpturer som fångar uttrycksfullheten och individualiteten hos olika djurarter. Skulpturen Pan som visas på utställningen föreställer ett sagoväsen. Verket visar prov på konstnärens skicklighet i skapandet av former med kraftfulla uttryck och skildrandet av det materiella genom att utnyttja keramikens och glaslyrens egenskaper.

Lyssna!

MICHAEL SCHILKIN: PAN

Schilkin har avbildat en liten Pan-pojke som spelar på sin flöjt. I den grekiska mytologin var Pan skogens, betesmarkernas, beteshjordarnas och fruktbarhetens gud. Han känns igen på sina bockfötter och hornen i pannan. Musik är starkt förknippad med Pan, som ofta håller i eller spelar på en flöjt. Enligt myten blev Pan passionerat förälskad i nymfen Syrinx. Syrinx flydde till en flodstrand och förvandlades till ett vassrör. Pan kunde inte hitta henne, men han skar av vassröret och gjorde en rörflöjt av den. Instrumentet kallas för panflöjt.

Lyssna! Vilken slags melodi spelar Pan?
Kom på en egen melodi. Nynna, vissla eller
sjung den med personen i ditt sällskap!

Bild: HAM / Hanna Kukorelli

Michael Schilkin: *Pan* (odaterad)
keramik

HAM, Helsingfors konstmuseum, Leonard och Katarina Bäcksbackas samling

UT PÅ VÅRBETE

Utställningens kurator
Sanna Tuulikangas

Utställningshäftets text
Sanna Tuulikangas and Lotta Kjellberg

Utställningshäftets editering
Aino Mäntyvaara

Utställningsarkitektur och grafisk design
Elina och Klaus Aalto / Aalto+Aalto